

AB’de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye’de Kırsal Turizm

Oğuz AYDIN

Adnan Menderes Üniversitesi, Nazilli Meslek Yüksekokulu, AYDIN

Özet

Kırsal turizm ülkemiz için son yıllarda çokça duyulmaya başlanan bir kavram . Özellikle küresel ısınmanın da etkisi ile alternatif turizm arayışları insanları deniz, kum ve eğlence anlayışından dağ, göl, rafting gibi alanlara doğru itmiştir.

Ülkemiz son zamanlarda kırsal turizm ile ilgili olarak dünyadan ve özellikle yakın komşularımızdan ve AB ülkelerinden de taleplerle karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle AB üyesi ülkelerden bu noktada bir talep olması öncelikle dünyada daha sonra AB üyesi ülkelerde nasıl bir kırsal turizm anlayışının olduğu konusunu inceleme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu çalışmada da bu konulara değinilmiş, öncelikle kırsal turizmin dünyadaki yerine kısaca değinildikten sonra AB üyesi ülkelere olan Fransa , İtalya , İspanya, Almanya , İngiltere’deki kırsal turizm incelenmiştir.

Sonuç olarak Türkiye bu ülkelerdeki uygulama alanları arasında kırsal turizmde geride kalmış bir ülke olarak karşımıza çıkmıştır. Mevcut uygulamalara ne gibi katkı sağlanabileceği ve ne gibi düzenlemeler yapılabileceği fikri ise son bölümde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dünya’da ve AB’de (Fransa , İtalya , İspanya, Almanya , ve İngiltere) kırsal turizm, Türkiye’de kırsal Turizm.

Top 5 Countries in The EU’s Rural Tourism and Rural Tourism in Turkey

Abstract

Rural tourism is a concept for our country began to be heard much in recent years. Especially with the impact of global warming, people in the search for alternative tourism sea, sand and entertainment concept mountain, lake, pushed towards areas such as whitewater rafting.

Our country recently in relation to rural tourism, and especially our near neighbors and the EU countries in the world are facing demands. EU member countries have a demand, especially at this point, primarily in EU member countries in the world, then how is the concept of a rural tourism has revealed the need to review the issue. This study also addressed these issues, instead of primarily rural tourism in the world shortly after addressing the EU member states, France, Italy, Spain, Germany, England and rural tourism in Greece was investigated.

As a result, the application areas of Turkey among the rural tourism in these countries face as a country has been left behind. Contribute to what can be achieved, such as the current practices and arrangements can be made, such as the idea of what was discussed in the last section.

Keywords: Earth and In the EU (France, Italy, Spain, Germany, and Great Britain), rural tourism, rural tourism in Turkey.

1. GİRİŞ

Dünyada özellikle son elli yıllık dönemde yaşanan ekonomik, sosyal ve teknolojik gelişmeler turizm kavramının algılanmasında ve pratiğinde önemli değişime neden olmuştur. Bu değişim ve dönüşüm turizm sektöründe sadece niteliksel (turist sayısındaki artış, turizm gelirlerindeki yükseliş, vb.) olarak değil, aynı zamanda niceliksel (turizm isteminde ve tercihlerinde) olarak da kendini göstermiştir.

Bu dönüşüm özellikle gelişmiş ülkelerde gittikçe yaygınlaşan ve genel olarak alternatif turizm kapsamında ele alınan turizm etkinliklerinin artmasına neden olmuş ve ekoturizm, kırsal turizm, yumuşak (soft) turizm ve özel ilgi turizmi gibi farklı turizm türleri geleneksel kitle turizmine karşıt olarak doğayla bütünleşik ve doğaya dost olması nedeniyle alternatif turizm adı altında değerlendirilmeye başlanılmıştır.

Özellikle kontrolsüz ve hızlı bir biçimde gelişen kentleşme ve sanayileşme süreci ile birlikte doğa tahribatı ve fiziksel çevre koşullarındaki bozulma

günümüz insanını olumsuz yönde etkilemekte ve neslinin başlangıcından itibaren doğanın içinde ve doğayla bütünleşik durumda olan insanın doğa ile olan karşılıklı bağıni zayıflatmakta ve hatta koparmaktadır. Bu nedenle artık doğaya dönüş gibi kavramlardan söz edilir ve bu durum sorgulanır durumdadır.

Bu süreç insanların kent yaşamının getirdiği olumsuzluklardan kaçışında ve değişiklik amacıyla sakinlik-sessizlik ve doğaya yönelik olarak turizm istem ve tercihlerinin değişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda ele alındığında doğaya yönelik olarak değişen tercihler doğrultusunda turizm etkinliklerinin yürütülebileceği alanlara yönelik politikaların oluşturulması, planlanma çalışmalarının yapılması ve uygulanması gereklidir.

Kırsal turizm de turistlerin, doğal ortamlarda tatillerini geçirmek ve değişik kültürlerle bir arada olmak amacıyla kırsal bir yerleşmeye giderek, konaklamaları ve o kırsal yerleşmeye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür.

2. KIRSAL TURİZM KAVRAMI

Kırsal alanlar; doğal ve kültürel yapılarıyla, özellikle kent insanının giderek artan tatil gereksinimine geçmişten günümüze cevap vermeye çalışmaktadır. Kent insanları, kırsal alanlara çoğunlukla; tatil amaçlı gününbirlik ya da akraba-tanıdık ziyaretleri için gitmektedir. Özellikle kırsal yaşam biçiminin çekiciliği, stres ve baskı yaratacak sınırlamaların ve zorunlulukların olmayışı, buna karşın, kişilerin kendilerini özgür hissetmesini sağlayacak olanakların varlığı, günümüzde gerek hafta sonları, gerekse mevsimlik (yıllık) tatillerde bu ortamlara yoğun ziyaretleri beraberinde getirmiş, böylece “Kırsal Turizm” denilen bir turizm türü doğmuştur. (Soykan,1999)

Dünya turizm literatürü incelendiği zaman uzmanlar tarafından kırsal turizmin çiftlik turizmi (farm tourism), köy turizmi (village tourism), yayla turizmi (highland tourism), tarımsal turizm (agro-tourism), ekoturizm (ecotourism) gibi farklı isimlerle anlatıldığı görülmektedir. Bunun nedeni kırsal turizmin kapsamı hakkında ortak bir görüşe sahip olunmamasıdır(Esengün ve ark,2001). Kırsal turizm bazı tanımlarda, daha çok çiftliklere ve doğaya yönelik olarak yapılan, turistlerin çiftlik gezme, balık tutma, ata binme, “trekking” (uzun ve zorlu yürüyüş) v.b. etkinliklere katıldıkları turizm türü olarak ele alınırken, bazı tanımlarda da kırsal alanlardaki tüm turizm etkinlikleri olarak değerlendirilmiştir.

Kırsal turizm; genellikle boş vakit geçirme, rekreasyon ve çok az iş amaçlı, aynı ülke ya da farklı ülkelerin kentli insanların kırsal alanları kullanımını içermektedir. Bununla birlikte, bu basit tanım çok sayıda ayrı ve karışık önemli farklılıklara işaret eder. Kırsal turizm, turistlerin sürekli ikamet ettiği evinden kilometrelerce uzaktaki bir ülkede uzun bir tatil ya da birkaç dakikalık uzaklıktaki kırsal alanda öğleden sonra gezisi şeklinde olabilir. Bu tatiller kent yakınında olma ya da tura çıkmış olma, kültür ya da rahatlatma, spor etkinliği gibi fiziksel memnuniyet amaçlı ya da aile ve akrabaları ziyaret gibi duygusal amaçlı olabilir. Bu farklılıklar kırsal turizmin tanımlanmasını ve genellenmesini zorlaştırmaktadır(Ahipaşaoğlu ve ark,2006)

3. DÜNYADA KIRSAL TURİZM

Kırsal turizm tamamıyla yeni bir kavram değildir. 19. yüzyılda gelişen ve büyüyen endüstri kentlerinin stresine ve bakımsızlığına tepki olarak kırsal alanda turizm etkinlikleri gelişmeye başlamıştır. Hatta bazı yazarlar kırsal alanın romantikliğini eserlerine yansıtmıştır. Bu dönemlerde bazı demiryolu şirketleri de yatırımlar yaparak bu gelişmekte olan turizm çeşidine hizmet vermiş ve kentsel alanlarda yaşayanların kırsal alana daha rahat ulaşabilmelerini sağlamayı amaçlamışlardır. Özellikle Alpler ve Amerikan ve Kanada Rockies dağları yapılan demiryolu yatırımları ile kırsal turizmin ilk öncüleri sayılabilir(OECD,1994).

1970’lerden sonraki kırsal turizm biraz daha farklılaşmış ve kırsal turizme katılan turist sayısında

büyük artış yaşanmıştır. Bugün Amerikan nüfusunun %70’i kırsal turizme katılmaktadır. OECD ülkelerinde de rakamlar küçük oranlarda değişse de nüfusun büyük bir bölümü kırsal turizme katılmaktadır. Özellikle özel araç sahipliğindeki artış ziyaretçilerin kırsal alana ulaşmasında sadece demiryolu seçeneğini ortadan kaldırmış ve gelişimine katkı sağlamıştır.

Dünyada birçok ülkenin ulusal turizm yönetimi kırsal turizmin önemli ve gelişen bir sektör olduğunu kabul etmesine karşın özellikle kırsal turizmle ilgili istatistiki bilgi toplayan ülkelerin sayısının azlığından dolayı kırsal turizmin rakamsal boyutları ile ilgili bilgilere ulaşmak oldukça zordur. Bu nedenle sadece bazı kırsal alanlar için yapılmış olan çalışmalardan birtakım sonuçlar çıkarmak gereklidir. Örneğin, Amerika’nın Wyoming, Montana ve Idaho eyaletlerinde kırsal turizmle uğraşan işletmelerin sayısı 1985 yılında 5 iken 1992 yılında 90’a ulaşmıştır. Avustralya’nın “Outback Queensland” bölgesinde ise düzenlenen yıllık raporlardan ziyaretçi sayısının yılda %20 oranında arttığı görülmektedir(OECD,1994).

1980’lerin ortasında Avrupa Komisyonu’nun, Avrupa’da turizm alışkanlıkları üzerine yaptığı bir araştırmada kırsal turizme olan eğilimler saptanmaya çalışılmıştır. Bu araştırmaya göre; kırsal turizmin geliştiği ülkelerde genellikle insanların en az 1/3’ü tatillerini geçirmek amacıyla kırsal alanlara gitmektedir. Hollanda’da tatile çıkanların %39’u birinci tatil yeri olarak kırsal alanları seçmekte, İngiltere’de ise nüfusun 3/4’ü yılda en az bir kez kırsal alanları ziyaret etmektedir. Yine aynı çalışmanın verilerine göre; Avrupalı turistlerin kırsal kesimde tatili tercih etmesinin nedenlerinin başında doğal alanların çekiciliği ve bozulmamış ortamlar olmaları, geçmişten izler taşınmaları ve sıcak ilişkilerin kurulabilmesi gelmektedir. İyi eğitim almış, kültürlü, yüksek gelir grubunda yer alan kişiler tatillerini birkaç bölüme ayırmakta, farklı yerlerde ve farklı turizm türlerine katılarak geçirmektedir. Bu grubun tatillerinde kırsal turizme ayrılan süre her geçen gün artmaktadır. Kırsal turizm çerçevesinde, Avrupa’da 1987 yılında, konaklamaya ilgili istatistiklere bakıldığında, turistlerin en fazla; kır pansiyonları ve otellerde (%30), arkadaş evinde (%21) ve kırsal kampinglerde (%16) konakladığı görülmektedir(Soykan,2000).

Günümüzde kırsal alanlardaki ekonomik etkinliğin azalması, tarım sektörünün içerisinde bulunduğu yeniden yapılanma süreci, kırsal sanayinin küçülmesi, kırsal alanın kente göç vererek nüfusunun azalması gibi nedenlerle birçok batı ülkesinde turizm kırsal alanların ekonomik ve sosyal yönden yeniden yapılandırılması için alternatif bir kalkınma stratejisi olarak değerlendirilmektedir.

Örneğin Doğu Avrupa’da geçtiğimiz on yılda yaşanan olaylar, hızlı bir kırsal işsizliği tetiklemiş ve turizm, kırsal alanlarda ekonomik gelişmeyi canlandırarak bir katalizör, geri kalmış bölgelerin yaşayabilmesi için bir araç ve kırsal yerel toplumun yaşam koşullarını geliştirecek bir etkinlik olarak belirlenmiştir(Briedenhan,2004).

Yukarıda da belirtildiği gibi, Avrupalılar kırsal turizmi, kırsal kalkınma bazında, hatta bazı yörelerin kalkınmasında yönlendirici bir güç olarak düşündükleri için, çok geniş çaplı bir örgütlenmeyle kırsal turizmi yönetmekte, çeşitli ulusal ve uluslararası dernekler altında birleşmektedirler. Bunlardan biri olan Uluslararası Kırsallık-Çevre Kalkınma Derneği (International Rural and Ecological Development Association: R.E.D) bünyesinde tarım-çevre-turizm adına sınırlar ötesi gruplarla ortaklaşa seminerler düzenlenmektedir (Ahipaşaoglu ve ark, 2006). Bu dernekler bünyesinde ülkelerin çeşitli bölgelerindeki kırsal turizm ve uygulanan izlenceleri tanıtılmakta, tarım-çevre ve turizmin karşılıklı etkileri araştırılmaktadır.

Bu kapsamda, kırsal alanların kalkındırılmasında alternatif bir yaklaşım olarak sunulan kırsal turizmin deneyimi ve ülkeden ülkeye değişen yönetim ve uygulamalarını kırsal turizm alanında önemli ilerlemeler kaydetmiş kimi ülkeleri değerlendirmekte yarar görülmektedir.

4. AB ÜLKELERİNDE KIRSAL TURİZM

AB ülkeleri ekonomik ve sosyal dayanışma açısından kırsal turizm alanında da liderlik yapan ülkeler olmuştur. Bu ülkelerden hem dünyanın hem de avrupanın sayılı ekonomileri arasında yer alan bu beş ülkeyi ve bu ülkeler kırsal turizmin yaptığı katkıya değinmeden edemeyeceğiz (İngiltere ve Yunanistan birlikte irdelenmiştir.)

4.1. Fransa'da Kırsal Turizm

Fransa'da turizm sektörü 216.000 turizm işletmesi, sağlamış olduğu 2 milyon işlendirme ve gayrisafi milli hasıladan almış olduğu %7'lik bir pay ve dünyadaki turist sayısının %11'ini ülkeye çekmesiyle Fransız ekonomisinde önemli bir rolü bulunmaktadır (WTO, 2004).

Fransa'da ilk kez köy evleri, 1951 yılında Alpes de-Haute Provence bölgesinde turiste açılmış, yazın iki ayı boyunca köylülerin turistleri ağırlaması sağlanarak, kırsal turizm gerçek anlamda başlamıştır. 1955 yılında devletten destek almaya başlayan kırsal turizmde üçlü bir amaç gözetilmiştir:

- Yeşil turizmi geliştirmek,
- Köylülere ek gelir sağlayarak iç göçü önlemek,
- Köylerin tarihsel mirasını restore ederek korumak.

Fransa'da kırsal turizmin 1950'li yıllardan itibaren bir ekonomik etkinlik olarak desteklenmeye başlamasıyla, özellikle 1960'lardan sonra kırsal dünya ve tarım için yeni bir şans kapısı açılmıştır. Son yıllarda kırsal alanların düzenlenmesinde turizmden sosyal ve ekonomik açıdan en çok yararlanmak üzere, bir dizi izlenceler devreye sokulmuştur. Ayrıca 1970'li yıllardan itibaren devlet ve yerel yönetimlerin kırsal düzenleme konusunda uyumlu çalışmaları ve eşgüdüm girişimleri sonucunda; Yeşil Tatil Köyleri kurulmuştur. Yine aynı yıllardaki çalışmalar sonucunda, ulusal ya da bölgesel

parklar (bu parklar, kırsal turizmin tamamlayıcısıdır), suyla ilgili düzenlemeler (kent insanının dinlenme gereksinimi için kısa süreli tatillerinde gidebileceği, göl ve baraj kıyılarında dinlenme-eğlenme tesislerinin kurulması gibi) ile aile pansiyonları oluşturulmuştur. (Soykan, 2000).

Fransa'da kırsal turizm, aile boyutunda mikro-işletmelerden başlayarak ulusal boyuta varan çok iyi bir örgütlenme vardır. Sektör, çok sayıda yerel ve ulusal federasyondan oluşmuştur. CPTR (Kırsal Turizm Daimi Konferansı) ise, kırsal turizm federasyonları ile kamu yönetimi arasındaki ilişkileri düzenleyen bir girişimdir. Bu kırsal halk sektörü, Turizm Bakanlığı (politika), Tarım Bakanlığı (agriturizm ve kırsal turizm) ve diğer Bakanlıkların (arazi düzenlemesi, projeler, Öncelikli bölgeler, açık hava boş zaman sporları, sürdürülebilir turizm) himayesindedir. Ülkede, 94500 kırsal otel yatağı, 50 bin kırsal konut, 30 bin misafir evi, 37 bin tatil köyü, 28 bin turizm evi, 308 bin çadır yeri, kırsal turizme hizmet vermektedir. Ülkede kırsal turizmi geliştirme politikası 4 ekseninde toplanmıştır:

- Yerel halkı ve turisti buluşturmak,
- Aktörleri yakınlaştırmak (federasyon üyeleri ve pazarlama aktörleri),
- Girişimleri etkin kılmak
- Sorumluları harekete geçirmek (Soykan, 2006).

Birçok ülkede olduğu gibi Fransa'da da kırsal turizmle ilgili istatistik verilerin yetersiz olması nedeniyle, kırsal turizmin ve kırsal turizm etkinliklerinin genel turizm içindeki yerini tam olarak belirlemek olanaklı değildir.

4.2 İtalya'da Kırsal Turizm

İtalya'nın Gelişmiş kuzey kesimi ile kırsal etkinliklere dayalı güneyi arasında ikiye bölünmüşlük evvelki yıllarda oldukça güçlü idi. 1980 yılında aktif nüfusun yalnızca %10'unun tarım kesiminde çalıştığı İtalya'da, 1960-1980 yılları arasında 5 milyon İtalya'nın topraklarını terk ettikleri belirlenmiştir. Bu toprak terki karşısında, Ulusal Tarım ve Turizm Derneği kurularak, "Agri-tourismo (tarımsal turizm)" fikri ortaya atılmış, tarımla uğraşanların evlerinin odalarını kiraya vermeleri, yerel ürünlerini ticarileştirmeleri gibi amaçlar benimsenmiştir. İlerleyen yıllarda bazı bölgelerden (özellikle Abruzzia) göçün yavaşladığı, çiftçilerin turistik işlere yöneldikleri görülmüştür. Diğer taraftan bazı yerlerde (Tuscany, Umbria, Latium, Liquria vb.) köy evleri ikinci konut olarak değişime uğramış ya da kırsal alanlara yeni villalar yapılmıştır (Soykan, 2000).

-Bugün İtalya'da kırsal turizm, çiftliklerle yakından ilişkili olduğu için daha çok tarımsal turizm ya da çiftlik turizmi adıyla anılmaktadır. İtalya'daki çiftlik turizmi uygulamalarından bir örnek vermek gerekirse; Latium bölgesinde bir çiftlikte; ziyaretçilere çiftlik kampinginde konaklama, atla gezi, gölde balık avlama olanakları sunulmaktadır. Çiftlik, turistlerin pazar günü yürüyüş yaptıkları, çok güzel bir ortamda bulunmaktadır.

Çiftlikte başlıca işlevsel binalar; tarihi 15. yüzyıla inen büyük merkezi bir ev, hala dinsel törenlerin yapıldığı eski bir kilise, çiftlik hayvanlarının etlerinin satıldığı bir kasap dükkanı ve geleneksel yemekler sunan 50 masalı bir restorandır. Ailenin böyle bir girişimde bulunma nedeni ise; gelir azlığı, çiftlik ürünlerinin yerinde satılabilir özellikte olması, varolan kasap dükkanlarının turistlerle eskiden beri kurmuş olduğu sıcak ilişkiler ve ağırlamaya uygun bir ortam şeklinde açıklanmaktadır. Kısacası tarımsal turizm, çiftlik ürünlerini en iyi biçimde değerlendirme aracı olarak görülmüş ve sonuçta başarıya ulaşılmıştır. (Soykan,2000).

-İtalya'da kırsal turizm 1980'lerden sonra pek çok kişi tarafından keşfedilmiştir. Kırsal turizmi, seçenlerin büyük kısmını yetişkinler oluşturmaktadır. Onların da % 60'ını aileler meydana getirmektedir. Bu haliyle, İtalya'da kırsal turizm "aile ile yetişkin turizmi" olarak açıklanabilir. 1986 yılında tarımsal turizm, 55.000 yatak kapasitesine sahipti ve bu turizm türüyle ilgili 6.000 çiftçiden 2.000'i, ikinci etkinlik olarak turizmi sürdürüyorlardı. Bugün Tatil çiftliklerinin sayısı 13500, yatak sayısı ise 150 bindir. İtalya'nın agriturizmde en gelişmiş ve en ünlü bölgesi Toskana'dır (3204 tatil çiftliği, ülkenin % 30 u). Turistlerin % 25 i yabancısıdır (Toskana'da % 50). Kırsal turizme 2004 yılında merkezi hükümet 441 milyon Euro finansal destek vermiştir. Pazarlamada, e-pazarlamanın payı % 40 dır(Soykan,2006).

4.3. İspanya'da Kırsal Turizm

İspanyada kırsal alanlardan özellikle Madrid ve Barcelona gibi kentsel alanlara göç sanayileşmiş Avrupa ülkelerindeki göç sürecinden daha sonra, 1950'li yılların ortalarından 1980'li yıllara kadar görülmüştür. Kırsal turizm 1960'lı yıllarda ucuz bir tatil çeşidi olarak görülmeye başlanılmış, bu dönemde binaların onarımı ve konuklara verilen hizmetin kalitesinin artması için bazı yardımlar yapılmıştır. Ancak İspanya kırsal turizmdeki gelişimin son 20 yıl içerisinde gerçekleştirmiştir. 1994 yılında 1074 olan kırsal turizm işletmesi, her yıl artarak 2003 yılında 6534'e ulaşmıştır. Bu gelişimin altında yatan nedenler iki başlıkta değerlendirilebilmektedir;

-Kırsal alanda karşılaşılan hızlı nüfus kaybını önlemek ve kırsal alandaki nüfusu sürdürülebilir bir seviyede tutmak için kırsal turizmin hızlı bir biçimde kabul edilmesi ve yeni kırsal ekonomi Avrupa'nın diğer kısmında olduğu gibi aile işletmelerine dayandırılması ve kırsal turizmle birlikte çiftlik etkinliklerinin ve kırsal ekonominin çeşitlendirilmesinin amaçlanması, - Kitle turizminin özellikle İspanya gibi kitle turizmin önemli olduğu bir ülkede çevre ve doğal kaynaklar üzerinde oluşturduğu olumsuz etkiler hakkında çevreci bilincin oluşması(Soykan,2006).

-Özellikle 1990'dan sonra yayınlanan raporlarda da kırsal alandan kentsel alanlara olan göçün azaldığı, kırsal ekonominin çeşitlendiği ve kırsal turizm etkinlikleri ile kentte ve kırdaki yaşayan insanlar arasında olumlu

yönde kültürel alışveriş yapıldığı belirtildiğinden İspanya'da kırsal turizmin amacına ulaştığını söyleyebiliriz(Soykan,2006).

Yukarıda da belirtildiği gibi, İspanya'da gerçek anlamda plan ve projelerle yürütülen kırsal turizm, kıyı turizmine alternatif olarak özellikle dağlık yörelerde son yıllarda gündeme gelmiştir. Daha çok sosyo-ekonomik düzeyi orta katmandan yetişkinlere hitap etmektedir.

-Kente göç nedeniyle nüfusu sürekli azalan, hayvancılığın egemen olduğu Ribagorza ve Sabrarbe kantonlarında, göçü önlemek ve hayvancılığı geliştirmek amacıyla, bu sorunlardan yola çıkılarak, yöreye ek etkinlikler getirilmesi kararlaştırılmıştır. Öncelikli olarak da doğal kaynakların değerlendirilmesi ereklenmiş ve çeşitli projeler üretilmiştir. Bunlardan biri dağ köylülerini turizme yönelterek yöreye kırsal turizmi sokmaktır. Bu çerçevede, biri teknik (muhasabe, Fransızca, kentleşme, animasyon, yasalar hakkında) diğeri deneysel (kırsal turizm uygulama örneklerini tanıtmaya) olmak üzere iki yönlü kurslar düzenlenmiş, daha sonra, eylem planları hazırlanarak uygulamaya konmuştur. Sözelimi, tanıtım, yönetim, turistleri eğlendirme etkinliklerinin planlama ile hizmet personeline dil, mutfak ve el sanatları alanında eğitim verme çalışmaları yapılmıştır. Nihayet 1989 yılında 14 ev düzenlenerek, turizme açılmış ve projenin de işletme safhası başlamıştır. 1992 yılında, evler, Noel tatilinde, hafta sonlarında ve Ağustos ayında %100 dolmuştur(Soykan,2000).

4.4. Almanya'da Kırsal Turizm

Almanya, tarım sektörü ile turizm sektörü arasındaki ilişkileri, tarımın turizme getirdiği olanakları tarım sektörünün beklediği yararlarla en iyi bütünleştiren ülkelerden biridir. Kırsal turizmin Almanya'da yaklaşık olarak 150 yıllık uzun bir geçmişi vardır. 1873 yılında hizmetçiler ve 1914 yılında beyaz-yakalı olarak tabir edilen işçiler için mükafat tatillerinin uygulanması sonucu turizm orta gelirli vatandaşların yaşamının bir parçası haline gelmiştir. Bu kişiler tatillerini kentlere yakın tepelik alanlarda kurulmuş köy ve kasabalardaki küçük otellerde ya da çiftliklerde konaklayarak geçirmişlerdir. Akademisyenlerin kırsal turizme olan ilgisi ancak 1950'li yıllara dayanmaktadır. Bu konudaki ilk makale dağlık alanlarda turizm etkinliği ve bunun yöre çiftçisi üzerine etkisi ile ilgilidir. Tarıma az elverişli alanlarda yaşayan bu çiftçiler, birim saat başına düşük gelir elde ettikleri için, kırsal turizm yoluyla hizmet sektöründe genç nüfusa yeni iş olanakları sağlanarak gelirlerinin artırılması ve sonuçta yaşam standartlarının yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Almanya'da 1970'li yılların başında Gıda, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın özendirilmesi sonucu kırsal turizme özellikle çiftlik turizmine olan ilgi giderek artmaya başlamıştır. Birçok Avrupa ülkesinde kırsal turizm üzerine yapılan çalışmaların büyük bir kısmı kırsal turizmin diğer biçimlerini dikkate almaksızın daha ziyade çiftlik turizmi

üzerinde yoğunlaşmıştır. Bunun sonucu olarak da 1980 ve 1990'lı yılların başında çiftlikler ve çiftçiler kırsal turizmin odağı haline gelmiştir(Esengün ve ark,2001).

Almanya'da halen turist kabul eden 23 bin çiftlik olmasına karşın (bunların 1400'ü kalite belgesi almış durumda) turist ağırlayan çiftçi ailesi sayısının hızla artmamasının başta gelen nedenleri; ailelerin bu konuda hazırlıklı olmamaları, yeni yatırım gereksinimlerinin ortaya çıkması, turistlerin daha yukarı düzeyde konaklama koşulları ve kullanabilecekleri ortak alanlar aramalarıdır. Almanya'da 184 bin yatak kapasiteli bir kırsal turizm konaklama gizilgücü çiftçi ailesine ek gelir sağlamakta, yılda 100 gün geceleme olanağı sağlayan çiftlikler ekonomik bakımdan verimli olmaktadır(Şanlı,2004).

4.5. İngiltere'de Kırsal Turizm

İngiltere'de kişilerin kırsal turizm ve günübirlik kırsal rekreasyonel etkinliklere katılma oranı çok yüksektir. 1991 yılı rakamlarına göre, her dört İngiliz'den üçü, kısa ya da uzun tatillerinde (boş zamanlarında) kırsal alanlara gitmiştir. Kırsal turizmde çiftliklerin kullanılması hayli yaygındır. 1990 yılında bu oran % 20'dir. Çiftliklerin % 9.5'i tam konaklama hizmeti vermekte, % 5.5'i boş zaman etkinlikleri sunmakta ve % 4.5'inde ise binicilikle ilgili hizmetler verilmektedir. İngiltere'de kırsal alanlarda gerçekleştirilen bir diğer turizm türü de akarsu turizmidir. Ayrıca, İskoçyalılar çok sayıda ulusal ve bölgesel doğa parkını yeşil turizme açarak, hafta sonu yürüyüşçüleri ya da kısa süreli konaklamaya gelenler için sınırsız olanaklar sunmaktadır(Soykan,2000).

İngiltere'de 1993 yılında, Nisan-Ekim ayları arasında kırsal alanlara 590 milyon ziyaret yapıldığı, yıllık rakamın ise 1 milyar ziyareti bulduğu açıklanmıştır. Yatak + kahvaltı (breakfast) modeliyle yaklaşık 107.000 kırsal yatak kullanılmaktadır. 1991'de yılda 140 günden fazla açık kalan bu tip evlerin özel bir vergiyle devlete bağlanması uygun görülmüştür. İngiltere'de bazı görüşler, kırsal turizmin doğayı tahrip ettiği yönündedir. Zıt görüşte olanlar ise; kırsal turizmin çok az alan kullandığını, buna karşın çok fazla gelir getirdiğini savunmaktadır. Nitekim, Devon kenti kırsalında 1973 yılında tarımda 2.250 kişi işlendirilmişken daha sonra kırsal turizm yoluyla işlendirme 38.800 kişiye ulaşmıştır(Soykan,2000).

2003 yılında Fransa-Yunanistan ortaklığında, kırsal alanlarda ilk kez, küçük kapasiteli geleneksel konaklama birimlerinden oluşan "GUESTINN" konaklama ağı yaratılmıştır. Bu ağda, ülkenin toplam 13 bölgesinin 9 unda 42 üyeye sahip, 357 oda ve 1010 yatak yer almaktadır. Konaklama biçimleri çeşitli türdedir: geleneksel pansiyon, konuk odası, geleneksel stüdyo tipi apart evler, eski geleneksel ev, geleneksel otel ve çiftlik evi. Guest Inn'in felsefesinde; otantiklik, çevre, kalite ve sıcak ilişkiler yatmaktadır. Kaliteyi 4 kriter temsil etmektedir: dostça karşılama, basit ama konforlu ortam, yerel mimariye saygı, otantizm ve sakinlik içeren bir çevre(Soykan,2006).Yunanistan'ın

dağlık ve az gelişmiş yörelerinin sahip olduğu turizm olanaklarını değerlendirmek ve aynı zamanda buralarda yaşayan kişilerin yaşam standartlarını yükseltmek için kırsal turizm desteklenmektedir. 2000 yılı verilerine göre Yunanistan'da turizmle uğraşan 891 çiftlik bulunmaktadır. Bu tarım işletmelerinin %35,7'si sadece konaklama hizmeti, 46,2'si konaklama ve kahvaltı, ve %6,7'si konaklama+kahvaltı+öğle yemeği hizmeti vermektedir. Geriye kalan %11,4'ü ise gelen ziyaretçilere ortak mutfağı bulunan odalarda hizmet vermektedir(Akça,2004).

Avrupa birliğine üye ülkelerde kırsal turizmin geliştirilmesi ve kırsal alanların kalkındırılması amacıyla LEADER izlencesi kapsamında önemli çalışmalar yapılmaktadır.

Bu kapsamda Yunanistan tarafından hazırlanan kırsal turizm izlencesi ile ;

- Kırsal nüfus çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi,
- Kırsal nüfusun devamlılığının sağlanması
- Kırsal alanda yeni ekonomik etkinliklerin oluşturulması,
- Kırsal gelirin artırılması,
- Kırsal kadının sosyal ve ekonomik rolünün desteklenmesi,
- Yöresel el sanatları ve geleneksel tarımın desteklenmesi
- Çevrenin korunması
- Mimari ve kültürel mirasın korunması gibi amaçlara ulaşılması amaçlanmaktadır(Akça,2004).

TÜRKİYE'DE KIRSAL TURİZMİN GELİŞİMİ

Türkiye'de kırsal turizm denildiğinde çoğunlukla doğa yürüyüşleri ve doğa sporlarını içeren açık hava ve rekreasyon etkinlikleri, alışveriş ve günübirlik yeme içmeyi kapsayan günübirlik köy ziyaretleri anlaşılmaktadır. İstanbul ve İzmir gibi büyük kentlerin çevresinde, Muğla ve Antalya gibi turistik merkezlerde, Bursa ve Kastamonu (Safranbolu) gibi tarihi ve kültürel zenginliklere sahip yerleşim yerlerinin çevresinde, antik kentlerin yakınlarındaki köylerde bu yönlü bir kırsal turizmin geliştiği görülmektedir(Akça,2004).

Bu konuda ilk örnekler 1980'li yıllarda görülmüştür. İskandinav pazarına egemen olan Tursem Seyahat Acentesi kitle turizminin yanı sıra uzman tur operatörlüğü etkinliklerine de girişmiş ve Karadeniz Bölgesinde Ordu ılını çeşitli köylerinde bulunan köylüler ile anlaşarak konukların bir haftadan üç haftaya kadar değişen süreler içerisinde köy evlerinde ailelerin birer bireyi olarak kalmalarını sağlamıştır. Bu kapsamda gelecek olan turistlere kendi ülkelerinde kış ayları boyunca Türkçe dersleri de verilmiştir. TURSEM'm (1997) iflasından sonra uzun süre bu konuda çalışan başka bir seyahat acentesi olmamıştır(Ahipaşaoğlu ve ark,2006).

Türkiye'de kırsal turizm, yayla turizmi, eko turizm ve macera turizmi başlıklarında kamu ve özel sektör

tarafından geliştirilmektedir. Ancak, kırsal turizm denilince ülkemizde öncelikle yaylalar gelmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığınca dünyadaki turizm tercihlerinde meydana gelen değişime koşut olarak 1990 yılında “Yayla Turizmi Projesi” başlatmıştır. Proje kapsamında Karadeniz Bölgesi ve Toroslar’da 26 adet yayla belirlenerek turizm merkezi kapsamına alınmıştır. Çalışmalar halen ülke genelinde devam etmektedir. Bakanlık, yayla turizminde, ülkemizin kendine özgü doğal ve kültürel değerleri olan yaylaların ve yayla yaşamının, koruma ve kullanma dengesi dikkate alınarak turizm etkinlikleri içinde değerlendirilmesini amaçlamıştır.

Ülkemizde, son yıllarda yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleri de kırsal bölgelerin tarihi, doğal ve kültürel değerlerini yerli ve yabancı turistlerin ilgisine sunarak kırsal turizmden yararlanma çabaları içerisindeyiz. Bunlardan birkaçını aşağıda özetleyebiliriz:

- Ürgüp Belediyesi Kapadokya yöresinin kırsal yaşamını tanıtmak amacıyla 50 milyon dolar bütçeli bir projeyi gerçekleştirmeye karar vermiştir. Bu proje kapsamında yerli ve yabancı turistler köy düğünlerine katılacak, geleneksel köy yemeklerini pişirecekler, inek ve koyun sağarak kırsal yaşamın içerisinde yer alacaklardır.

- Ortahisar Belediyesi Kızılçukur Vadisinde güneşin doğuş ve batışını turistlere izletmek amacıyla turlar düzenlenmektedir. Her yıl bu turlara yaklaşık 30.000 kişi katılmaktadır.

- Kış döneminde Akdeniz, Marmara ve Ege Bölgelerindeki köylerde geleneksel deve güreşleri düzenlenmektedir.

- Son yıllarda bazı turizm acenteleri İpek Yolu güzergahında turlar düzenlenmektedir.

- Erzinan ve Muğla’nın kırsal alanlarında profesyonel yamaç paraşütü yapılmaktadır.

Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği tarafından Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Küresel Çevre Fonu (GEF /Global Environment Facility) Küçük Destek Programı (SGP/Small Grants Programme) desteğiyle yürütülen TaTuTa (Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi, Gönüllü, Bilgi ve Tecrübe Takası) Projesi çerçevesinde www.tatuta.org adresinde hizmete giren internet sayfasında Türkiye’nin farklı bölgelerindeki 32 ayrı noktada yer alan 69 çiftliğin ayrıntılı bilgileri yer almaktadır. Bu çiftlikler Ekolojik Çiftlik Ziyaretleri dizgesine dahil edilmişlerdir. Bu projeye;

- Ekolojik yaşam hareketinin içerisindeki gruplar ve bireyler arasındaki iletişimi güçlendirmesi,

- Ekolojik üretimin öncelikle kırsal nüfus için, doğal döngülerle dost, sürekli bir yaşamsal kaynak oluşturması yönünde sağlıklı örneklerin oluşturulması,

- Kentte yaşayan insanların ekolojik çiftliklerdeki yaşamı deneyimleyerek, ekolojik yaşam ile ilgili

sorumluluklarını içselleştirmesi ve böylece günlük yaşamında daha fazla uygulamaya sokması,

- Tüketici ve üretici etkinliklerinde ilk elden ekolojik yöntem, deneyim ve bilgi paylaşımı,

- Doğa dostu üretim ve tüketim modellerinin desteklenmesi yoluyla, toprak, hava su kalitesinin, biyolojik çeşitliliğin, iklimlerin ve diğer doğal döngülerin sağlıklı bir biçimde sürdürülmesine katkı amaçlanmıştır(Anonim,2011).

İnternet sayfasında yer alan harita yardımıyla çiftliklerin bulunduğu bölgelerden ziyaret dönemi, ziyaret türü belirlenerek başvuru yapma olanağı sağlanmaktadır. Sayfada TaTuTa sisteminde yer alan ekolojik çiftliklerin konumu, ulaşım, iletişim, konaklama vb. özelliklerinin yanı sıra mevsim ve aylara göre çiftlikte yardıma gereksinim duyulan işler (budama, fidan dikimi, ürün toplama, salça yapımı, hayvan bakımı vs.) hakkında da ayrıntılı bilgiler yer almaktadır. Sayfada ayrıca TaTuTa projesinin yürütücüsü Buğday Derneği ile birlikte, eğitim alan çiftliklerin, bu çiftliklere konuk olacak gönüllü ve ziyaretçilerin sorumluluklarına da yer verilmektedir.

Doğu Anadolu Kalkınma Programı (DAKAP), Doğu Anadolu Bölgesi’nde katılımcı kırsal ve kentsel kalkınma modelleri geliştirmeyi amaçlayan bir Sürdürülebilir İnsani Gelişme Programı, 2001-2006 yılları arasında uygulanmıştır. Bilindiği gibi, Doğu Anadolu Bölgesi, sosyo-ekonomik bakımdan Türkiye’nin en az gelişmiş bölgesidir. Avrupa Birliği (AB) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) tarafından belirlenen 12 NUTS-1 bölgesi arasında Kuzeydoğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ile Doğu Karadeniz Bölgesi en düşük sosyo ekonomik göstergelere sahip bölgeler olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bölgeler, özellikle kişi başına düşük gelir düzeyi, tarım sektöründe hala yüksek bir nüfus oranı, endüstriyel bir temelin oluşmaması, yüksek bir dışa göç oranı ile dikkat çekmektedir. Sağlık, eğitim, ulaşım gibi temel sosyal hizmetler ve fiziki altyapı bakımından da bu bölgeler, ülkenin görece gelişmiş diğer bölgelerinden oldukça geri durumda bulunmaktadır.

Beş Yıllık Kalkınma Planlarında biçimlendirilen politikalar ve önlemlere, son yirmi yılda Bölge’nin farklı yörelerinde uygulanan kalkınma projelerine rağmen, Bölge’nin diğer bölgelerle arasındaki gittikçe artan gelişmişlik farkı konusunda önemli bir iyileşme sağlanamamıştır. Türkiye’deki bölgesel eşitsizlikler, halen Doğu Anadolu Bölgesi aleyhine derinleşmektedir.

DAKAP’ın amaçlarına ulaşmada seçilen yaklaşım, bölgesel eşitsizlikleri bir bütün olarak azaltma amacına yönelik şu üç odak alanı içermektedir:

- Tarımda ve geleneksel olmayan sektörlerde verimlilik, yatırım ve işlendirme olanaklarının artırılması;

- Kırsal toplulukları güçlendirmek için katılımcı yerel yönetimin özendirilmesi, yerel iletişim ağlarının güçlendirilmesi ve

- Kırsal toplumun temel sosyal hizmetlere ulaşımını geliştirmek için sosyal yapıyı güçlendirilmesi.

İzleneyi başlatmak ve her bir odak alanının gerektirdiği etkinlikleri uygulamak için özel olarak tasarlanmış birçok proje, Program Eşgüdüm Birimi ve Sivil Toplum Kuruluşları tarafından geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

İzleneciler için üç temel alt proje ve çok sayıda kalkınma girişiminden oluşmaktadır.

Bunlar;

- Doğu Anadolu Katılımcı Kırsal Kalkınma Projesi
- Doğu Anadolu Girişimciliği Destekleme Projesi
- Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi
- Diğer Toplumsal Kalkınma

Girişimleri(Anonim,2011a).

DAKAP kapsamında, 2003 yılı sonunda başlatılan “Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi, konu olarak kırsal turizmi pilot alanı olarak da, Çoruh Nehri Havzası'nın Erzurum'un İspir ve Artvin'in Yusufeli İlçeleri sınırları içinde kalan bölümü belirlenmiştir. Proje etkinlikleri, İspir ve Yusufeli İlçe Merkezleri ile turizm gizilgücü yüksek olan seçilmiş belde ve köylerde yoğunlaştırılmıştır.

Projenin temel amacı, İspir ve Yusufeli ilçeleri ve köylerinin kırsal turizm için bir varış noktası haline getirilmesi çabalarına destek vermektir. Bu amaca uygun olarak, projenin genel amacı DAKAP'ın “bölge kalkınma çabalarına katkıda bulunma” görevini turizm alanına taşımak ve bu çerçevede Çoruh Vadisi'ndeki doğal ve kültürel zenginliklerin turizm amaçlı kullanımını sağlayacak katılımcı ve sürdürülebilir bir model geliştirmektir.

Bu genel amaca bağlı olarak projenin ayrıntılı amaçları aşağıdaki gibidir:

-İnsan temelli, sürdürülebilir ve toplumun dezavantajlı (özürlüler, düşük gelirli, gençler, kadınlar, vb.) kesimlerinin yararını gözetilen bir kırsal turizm kalkınma modeli geliştirmek

-Bölge de turizm kalkınmasını, katılımcılık ve yönetim ilkeleri doğrultusunda taşıyacak yapıların geliştirilmesini desteklemek,

-İstihdam artırma yanında, hizmet kalitesini iyileştiren, katma değer arttırıcı, çevreye saygılı ve yenilikçi turizm odaklı girişimleri desteklemek,

-Turizm gizilgücünü belirleme, turistik ürün geliştirme ve pazarlama alanlarında temel çalışmalar yapmak(Anonim,2011a).

Bu amaçları gerçekleştirmeye yönelik olarak da Proje Döngü Yönetimi Eğitimleri ve Proje Hazırlama Danışmanlığı, Temel ve ileri mesleki eğitim, Paydaşlar ve toplum önderlerine eğitim gezileri gibi eğitim etkinlikleri, başta bölgenin turizm zenginliklerinin ayrıntılı bir dökümünü çıkarma ve bunların pazarlanmasına yönelik bağlantıları kurma yanında çeşitli ürün geliştirme etkinlikleri, bölgenin tanıtılmasına yönelik olarak tanıtım etkinlikleri ve çeşitli örgütlenme etkinlikleri proje kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile ilgili olarak belirlenen amaçların henüz tam olarak

gerçekleştirilmemiş olması nedeniyle projenin 2007 yılı başından itibaren sürdürülmesi kararlaştırılmıştır.

Kırsal turizm konusunda yöresel yapılan çalışmalar da ülkemizde kırsal turizmin gelişimi ve kırsal turizm bakış açısını değerlendirmede büyük önem taşımaktadır. Örneğin, Hasan ŞANLI tarafından, Nevşehir İli Avanos ve Ürgüp ilçelerinde, tarım ve turizm etkinliklerine bünyelerinde birlikte yer veren 7 köydeki 55 tarım işletmesinin ekonomik analizi yapılmış ve turizmin aile gelirine katkıları araştırılmıştır.

Araştırmanın başlıca bulguları şöyle özetlenebilir;

-İncelenen işletmelerde, turizm etkinliğinin toplam aile geliri içindeki payı % 16,22 olduğu, Nevşehir İli Avanos ve Ürgüp ilçelerinden toplanan verilerin ekonomik analizinden çıkan sonuca dayanarak ilçelerde her iki etkinliğe (tarım ve turizm) yer veren işletmelerin turizmi alternatif olarak değil tarımsal üretim için tamamlayıcı bir gelir kaynağı olarak görmeleri gerektiği ortaya çıkmaktadır.

-İşletmecilerin ortalama 17 yıldan beri yörede hem turizm, hem de tarımsal etkinlikleri bir arada yaptıkları tespit edilmiştir. Turizme başlama amaçlarını işletmecilerin % 76,40'ı ek gelir kaynağı elde edebilmek, % 23,60'ı ise geçim kaynağı olabildiğini tespit edebilmek olarak vurgulamışlardır.

-İşletmecilerin, yörede turizm etkinliklerinin bireysel olarak ekonomik yaşamlarına katkısı konusundaki görüşleri alınmıştır. İşletmecilerin % 89,10'u bu konuda olumlu bir etki olduğunu söylerken, % 10,90'ı ise kendi gelirlerinde, herhangi bir olumlu etkisi olmadığını belirtmişlerdir. “Ekonomik gelişme oldu” yanıtını veren işletmecilerin % 42,50'si gelirlerinin ve tasarruflarının arttığını, % 39,40'ı bunun yanında tüketim harcamalarının ve gönencin de yükseldiğini belirtmişlerdir.

-Tarım ve turizm etkinliklerinin birlikte yapılmasının ne gibi avantajları olduğu sorulmuş, işletmecilerin, % 56,30'u kırsal turizmden elde edilen gelirin tarımsal aile gelirine katkıda bulunduğunu, % 18,10'u kırsal turizmden elde edilen gelirin tarımsal aile gelirine katkıda bulunmasının yanı sıra tarımsal etkinlikler nedeniyle ortaya çıkacak risk ve belirsizlikleri turizm geliriyle güvence altına almaya çalıştıklarını, % 16,30'u sadece tarımsal etkinlikler nedeniyle ortaya çıkacak risk ve belirsizlikleri turizm geliriyle garanti altına almaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

-Araştırma bölgesinde etkinlik gösteren işletmecilere kırsal turizmin Ürgüp ve Avanos'ta tarım sektöründe bir gerilemeye neden olup olmadığı da sorulmuş ve işletmecilerin % 72,80'i gerilemeye neden olduğunu, % 27,20'si ise herhangi bir gerilemeye neden olmadığını belirtmişlerdir. Gerilemeye neden oldu diyen işletmecilerin % 85,00'ü turizm gelirlerinin gün geçtikçe daha cazip hale geldiğini savunmuşlar, % 15,00'ü ise turizmden daha kolay para kazanıldığını, tarımın gerilediğini vurgulamışlardır. “Gerilemedi” cevabını verenlerin tamamı ise; tarımı meslek olarak

görenlerin turizme ileri düzeyde önem vermedikleri için turizmi ek gelir getiren bir uğraş olarak gördüklerini savunmuşlardır(Şanlı,2004).

SONUÇ

Kırsal turizm, doğal çevrede, yapılaşmanın az, açık alan aktivitelerinin ve bireysel aktivitelerin yoğun görüldüğü, yerel ve küçük işletmelerden oluşan, tatil süresi genelde kısa olan, çiftliklerin ve ormanların yoğunlaştığı yerlerde gelişen, yerel mimarinin, geleneksel binaların ve yerel atmosferin yoğun olduğu, bireysel turist ilişkilerinden oluşan ve genellikle mevsimsel faktörlerden etkilenen bir turizm türüdür (Ahipaşaoğlu ve ark. 2006). Amatör bir turizm yönetimi anlayışı ile genelde yerel halkın istihdam edildiği kırsal turizmde, yine yerel işletme sahipleri vardır. Bu yönüyle bakıldığında kırsal turizm kırsal alanların bir kalkınma aracı olarak görülmektedir. Türkiye’de turizm etkinliklerinin en yoğun yaşandığı yerdir. Bilinen turizm faaliyetlerinin yanında kırsal turizm, yörenin doğal, kültürel ve tarihsel değerlerinin geleneksel doku içinde ve yine geleneksel yaşam biçimi bozulmadan turizme kazandırılmasında önemli bir yol olmaktadır.

Doğal güzellikler, akarsular, göller, bitki toplulukları, mağaralar, yöresel mimari, tarihsel değerler, kültürel farklılıklar, yerel organizasyonlar, köy yaşamı, el sanatları, geleneksel mutfak kültürü, tarımsal faaliyetler, yöresel lezzetler daha birçoğu marka olarak tanıtılmalı ve kırsal turizme kazandırılmalıdır. Özellikle internet ortamında farklı dillerde tanıtım yapılarak daha geniş kitlelere ulaşması sağlanmalıdır.

İnsanların farklı turizm arayışları içerisinde olduğu dünyamızda Türkiye bu nimetlerden faydalanabilmeli ve en üst düzeyde bu nimetlerden ekonomik alanda da söz sahibi olarak istifade edebilmelidir.

KAYNAKÇA

Anonim, 2011 <<https://www.bugday.org/tatuta/kilavuz.php>>, (Erisim Tarihi: 07.07.2011)

Anonim, 2011a <<http://www.dakap.org.tr/turizm.htm>> (Erisim Tarihi: 07.07.2011)

Ahipaşaoğlu, Suhavi, Çeltek, Evrim, Sürdürülebilir Kırsal Turizm, Gazi Kitabevi, Ankara, 2006.

F. Soykan, “Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm”, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Yıl: 10. Türkçe-Mayıs-Haziran, 1999, s.68

F. Soykan, “Kırsal Turizm ve Avrupa’da Kazanılan Deneyim”, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, Yıl: II, Türkçe-Eylül-Aralık, 2000, s.21

F. Soykan, “Avrupa’da Kırsal Turizme Bakış Açısı ve Kazanılan Deneyim”, II. Balıkesir Ulusal Turizm Kongresi, Balıkesir, 2006, s.84-85

H. Akça, “Dünyada ve Türkiye’de Kırsal Turizm”, *Standart Dergisi*, Eylül 2004, s.65

H. Sanlı, Turizm ve Tarımsal Faaliyetlere Bünyelerinde Birlikte Yer Veren İşletmelerin Ekonomik

Analizi: Nevşehir _li Avanos ve Ürgüp _çeleri Örneği, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 2004, s.46

J. Briedenhann, E. Wickens, “Tourism routes as a tool for the economic development of rural areas-vibrant hope or impossible dream?” , *Tourism Management*, 25, (2004), s.71

K. Esengün, H. Akça, M. Sayılı, “Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü”, *Standart Dergisi*, Şubat 2001, s.31

OECD, *Tourism Strategies and Rural Development*, Paris, 1994, s.7

S. Ahısapoglu ve E. Çeltek, Sürdürülebilir Kırsal Turizm, Gazi Kitabevi, Ankara, 2006, s.29

World Tourism Organisation, *Rural Tourism in Europe: Experiences, Development and Perspectives*, 2004, s.13